

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG

Commission de l'Énergie, de l'Environne-
ment et du Climat

Commissie voor Energie, Leefmilieu en Kli-
maat

Mardi

20-02-2024

Matin

Dinsdag

20-02-2024

Voormiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement Réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
Vooruit	Vooruit
Les Engagés	Les Engagés
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigegekleurd papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Questions jointes de	1
- Daniel Senesael à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'exploitation minière des fonds marins" (55040949C)	1
- Kurt Ravyts à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le cadre législatif belge relatif à l'exploitation minière des fonds marins" (55041327C)	1
- Séverine de Laveleye à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La décision de la Norvège d'autoriser le minage sous-marin" (55041392C)	1
<i>Orateurs:</i> Kurt Ravyts, Paul Van Tigchelt , vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord	

INHOUD

Samengevoegde vragen van	1
- Daniel Senesael aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "Diepzeemijnbouw" (55040949C)	1
- Kurt Ravyts aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "Het Belgische wetgevende kader voor diepzeemijnbouw" (55041327C)	1
- Séverine de Laveleye aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De beslissing van Noorwegen om diepzeemijnbouw toe te staan" (55041392C)	1
<i>Sprekers:</i> Kurt Ravyts, Paul Van Tigchelt , vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee	

Commission de l'Énergie, de
l'Environnement et du Climat

du

MARDI 20 FÉVRIER 2024

Matin

Commissie voor Energie, Leefmilieu
en Klimaat

van

DINSDAG 20 FEBRUARI 2024

Voormiddag

De openbare commissievergadering wordt geopend om 11.04 uur en voorgezeten door de heer Christian Leysen.

La réunion publique de commission est ouverte à 11 h 04 et présidée par M. Christian Leysen.

01 Questions jointes de

- Daniel Senesael à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'exploitation minière des fonds marins" (55040949C)
- Kurt Ravyts à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le cadre législatif belge relatif à l'exploitation minière des fonds marins" (55041327C)
- Séverine de Laveleye à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La décision de la Norvège d'autoriser le minage sous-marin" (55041392C)

01 Samengevoegde vragen van

- Daniel Senesael aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "Diepzeemijnbouw" (55040949C)
- Kurt Ravyts aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "Het Belgische wetgevende kader voor diepzeemijnbouw" (55041327C)
- Séverine de Laveleye aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De beslissing van Noorwegen om diepzeemijnbouw toe te staan" (55041392C)

De **voorzitter**: Enkel de heer Ravyts is aanwezig.

01.01 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de minister, het wetsontwerp betreffende de diepzeemijnbouw is uiteindelijk toch op de agenda van de commissie geraakt voor medio maart. Dat wist ik uiteraard niet op het moment van de indiening van mijn vraag. Bij het aantreden van de regering werd het wetsontwerp al in het vooruitzicht gesteld. Er is al veel voorbereidend werk gedaan door uw voorganger. Er waren veel contacten op het interkabinetniveau, alsook met de sector. Het beleidskader, dat van 2013 dateert, moet worden geactualiseerd. Destijds werd het door de FOD Economie vanuit louter economisch-commerciële invalshoek opgesteld. Nu zijn er meerdere ministers bij betrokken.

Noorwegen, het land van de elektrificering van het wagenpark en vooruitstrevend op vlak klimaatbeleid, heeft begin januari het licht op groen gezet en een kader gecreëerd om in zijn territoriale wateren diepzeemijnbouw met respect voor het voorzorgsprincipe en dus gebonden aan strenge milieuvoorwaarden toe te staan.

Ik kan mij voorstellen dat u wel wat gesprekken nodig hebt gehad in de vivaldiregering, die toch als de meest groene ooit door het leven gaat. Er is heel veel weerstand van bepaalde collega's ten opzichte van diepzeemijnbouw. Daarom had ik graag een stand van zaken voor het wetsontwerp gekregen.

01.01 Kurt Ravyts (VB): Après de nombreux préparatifs et concertations avec le secteur, le projet de loi sur l'exploitation minière des fonds marins pourra enfin être examiné en commission mi-mars. Il permettra d'actualiser le cadre politique, qui date de 2013.

La Norvège a d'ores et déjà donné son feu vert à l'exploitation minière des fonds marins dans ses eaux territoriales, dans le respect du principe de précaution et moyennant des conditions environnementales strictes.

Je peux m'imaginer que, lors de l'élaboration d'un cadre légal, le ministre s'est heurté à une forte résistance au sein du gouvernement. C'est pourquoi je souhaiterais obtenir un état des lieux. Le projet de

Zal het wetsontwerp de louter procedurele benadering van mogelijke aanvragen tot vergunning behandelen of nog veel meer?

loi portera-t-il uniquement sur les procédures d'éventuelles demandes d'autorisation ou ira-t-il plus loin?

01.02 Minister **Paul Van Tigchelt**: Mijnheer Ravyts, in juli 2023 heeft de Internationale Zeebodemautoriteit (ISA) een roadmap aangenomen die moet resulteren in een mijnbouwcode in 2025. Concreet betekent het dat tijdens de informele ad-hocontmoetingen over teksten wordt overlegd die tijdens de formele vergaderingen van de Raad verder worden besproken en, als alles goed gaat, worden beslist.

01.02 **Paul Van Tigchelt**, ministre: En juillet 2023, l'Autorité internationale des fonds marins (AIFM) a adopté une feuille de route qui devra déboucher en 2025 sur un code minier. Des textes seront discutés à l'occasion de rencontres informelles et pourront – je l'espère – être approuvés lors des séances officielles du Conseil de l'AIFM.

Tijdens de jongste Raadsvergadering, die plaatsvond in november 2023, hebben de verschillende werkgroepen zich ook gebogen over dat ontwerp van mijnbouwcode. Die werkzaamheden zullen worden voortgezet tijdens de vergaderingen van maart en juli 2024. We zullen dan kijken of we de roadmap verder moeten aanpassen.

Lors de la dernière réunion du Conseil, en novembre 2023, plusieurs groupes de travail se sont déjà penchés sur un projet de code minier. Ces travaux seront poursuivis en mars et juillet 2024. Nous examinerons alors si la feuille de route doit être adaptée.

Het basisprincipe van de gesprekken is wel dat niets aanvaard is zolang niet alles aanvaard is, een principe dat niet alleen in de Belgische politiek bestaat. Dat betekent dat er op dit ogenblik nog niets formeel is beslist. Zolang die mijnbouwcode er niet is, zijn er ook geen garanties – ik wil daarin transparant zijn – op strenge milieuvoorwaarden. Dat is ook de reden waarom België actief meewerkt aan het zo snel mogelijk klaarkrijgen van die mijnbouwcode, zonder toegevingen wat betreft de daarin op te nemen strenge milieuvoorwaarden.

Le principe de base de la concertation est que rien n'est accepté tant que tout n'est pas accepté. Cela signifie qu'aucune décision formelle n'a encore été prise pour l'heure. Tant que le code minier n'aura pas vu le jour, les conditions environnementales strictes ne seront pas acquies non plus. C'est pourquoi la Belgique collabore aussi activement à ce code, sans faire de concessions en matière d'environnement.

De Belgische positie voor de volgende Raadsvergaderingen van 18 en 19 maart zal de komende weken worden bepaald op basis van de beschikbare teksten. Zoals steeds zal de Belgische positie vastgelegd worden in een CoorMulti, nadat ook andere verenigingen en ngo's werden gehoord. Die positie zal opnieuw – uiteraard – in overeenstemming zijn met de vroegere standpunten. We blijven aandringen op het bestaan van een robuust regelgevend kader, waarin hoge milieustandaarden worden opgenomen. Er moet voldoende wetenschappelijke informatie beschikbaar zijn om een gefundeerde beslissing te kunnen nemen over de impact op het marien milieu. Er moet met de bescherming van de oceaan worden gestart vooraleer met de exploitatie ervan kan worden begonnen.

La position belge pour les réunions du Conseil des 18 et 19 mars sera déterminée dans les prochaines semaines au sein du CoorMulti sur la base des textes disponibles et après consultation des associations et des ONG. Dans la lignée des positions précédentes, nous plaiderons pour un cadre réglementaire solide assorti de normes environnementales élevées. Des informations scientifiques suffisantes doivent être disponibles en matière d'incidence sur l'environnement marin et il faut commencer par protéger l'océan avant de permettre une exploitation.

Mijn voorganger en ook ikzelf hebben het hier in deze commissie meerdere keren gezegd. België praat liever over voorwaarden waaronder iets kan of niet kan, dan over een label zoals een moratorium of een voorzorgspauze, waaraan dan elk land zijn eigen definitie lijkt te geven. Ook de aanneming van de resolutie in het Europees Parlement zal niets wijzigen aan onze positie.

Dan kom ik aan de vragen over de Noorse beslissing om de diepzee te ontginnen in hun territoriale wateren. Het Noorse parlement nam op 9 januari van dit jaar een besluit. Dat besluit staat toe om een geheel van meer dan 280.000 km² in het Noordpoolgebied te exploreren, met het oog op mogelijke diepzeemijnbouw. Het gaat dus om een enorm gebied, in vergelijking met onze economische zone in de Noordzee. Het gaat om een proces waarvan de uitkomst niet nader bepaald is. Dat is gericht op het verder in kaart brengen, het verwerven van kennis en het beoordelen van de milieueffecten van potentiële mijnbouwactiviteiten. Het besluit houdt geen automatische goedkeuring voor winningsactiviteiten in, aangezien de eerste winningsplannen opnieuw

door het Noorse parlement moeten worden goedgekeurd. Dat is de informatie waarover wij beschikken.

De mijnbouwcode waarover de Internationale Zeebodemautoriteit onderhandelt, heeft daarop geen rechtstreekse impact, aangezien ze beperkt is tot de gebieden buiten de nationale jurisdictie. In de eerste paragraaf van het artikel 208 van het VN-Zeerechtverdrag staat dat de kuststaten, wat de werkzaamheden op hun eigen zeebodem betreft, ook de nodige milieubeschermingsmaatregelen moeten nemen. Die maatregelen mogen echter niet minder doeltreffend zijn dan de internationale regels, normen en aanbevolen praktijken en procedures. Op die manier zal en moet, volgens mij, een ambitieuze mijnbouwcode ook op nationaal niveau kunnen doorwerken. Ook andere internationale regels zoals het aangenomen BBNJ-verdrag (Biodiversity Beyond National Jurisdiction) kunnen een impact hebben, voor zover ze door de lidstaten worden geratificeerd. U kent onze ambitie betreffende dat akkoord.

Inzake de intenties van andere landen heeft één land duidelijk aangegeven op korte termijn aan diepzeemijnbouw te willen doen in het gebied buiten de nationale jurisdictie, meer bepaald Nauru. Die eilandstaat heeft in juli 2022 de tweejaarsregel uit het VN-zeerechtverdrag ingeroepen, waarmee de ISA-lidstaten verplicht werden om binnen de twee jaar de onderhandelingen over die mijncode af te ronden. U weet evengoed als ik dat dit niet gelukt is. Andere landen zijn voorlopig te weinig uitgesproken in hun intenties om ze hier te vernoemen.

Ook op de intenties van landen die aan diepzeemijnbouw willen doen binnen hun nationale jurisdictie hebben we eerlijk gezegd weinig zicht, aangezien dat niet valt onder de regels die besproken worden binnen de ISA. Wel weten we dat bijvoorbeeld ook de Cookeilanden, gelegen in de zuidelijke Stille Oceaan, ambitieuze plannen hebben voor de ontginning van nodules in hun EEZ, in hun exclusieve economische zone.

Dan wil ik het hebben over de invloed op de commerciële of visserijbelangen van ons land en andere landen in de Noorse zone. Diepzeemijnbouw in die regio zou inderdaad gevolgen kunnen hebben voor het mariene milieu en de visbestanden in de regio of voor de paaigebieden. Dat zal nog verder onderzocht moeten worden. Juridisch gezien zou er echter geen impact mogen zijn van de toelating van diepzeemijnbouw binnen de Noorse wateren op de verdragsrechtelijke vastgelegde visserijbelangen van andere landen, waaronder België. België zal er alles aan doen om zijn rechten te vrijwaren waar nodig en waar mogelijk, in samenwerking met andere rechthoudende landen en de Europese Commissie. Het Noorse parlement heeft tot op heden geen beslissing genomen om aan diepzeemijnbouw te doen.

Het internationale kader werd ingesteld om van de 30x30-doelstelling ook effectief werk te maken. Belangrijk is nu wel dat 60 landen dat BBNJ-akkoord ratificeren zodat het ook in werking kan treden en de mariene beschermde gebieden op volle zee kunnen worden aangevuld. Diepzeemijnbouw kan inderdaad een risico vormen voor het behalen van die doelstelling. Om die reden heeft België binnen de internationale zeebodemautoriteit voorgesteld om de eventuele toelating van commerciële diepzeemijnbouw te koppelen aan de implementatie van de 30x30-doelstelling. Dat moet vermijden dat bijkomende schadelijke activiteiten toegelaten zullen worden in onze oceaan zonder dat dit gepaard gaat met het versterken van de veerkracht ervan. Eerst

La Belgique préfère parler de conditions nécessaires que demander un moratoire ou une pause de précaution. La résolution adoptée par le Parlement européen ne change en rien notre position.

Le 9 janvier, le Parlement norvégien a autorisé l'exploration d'une zone de plus de 280 000 km² située dans la région arctique, dans l'optique d'une potentielle exploitation minière. L'objectif est d'acquiescer davantage de connaissances en la matière et de répertorier les effets potentiels des activités minières sur l'environnement. Il n'est donc pas question d'une approbation automatique d'activités d'extraction, étant donné que les projets d'extraction devront être de nouveau approuvés par le Parlement norvégien ultérieurement.

Les négociations menées dans le cadre de l'AIFM n'ont aucune incidence directe à cet égard, vu qu'elles portent sur des zones situées en-dehors de la juridiction nationale. Néanmoins, la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer prévoit que les États côtiers doivent prendre, y compris pour leurs propres fonds marins, les mesures de protection nécessaires, qui ne peuvent pas être moins efficaces que les règles et normes internationales. Un code minier ambitieux aura donc également des effets au niveau national. D'autres règles internationales, telles que le traité sur la biodiversité BBNJ – *Biodiversity Beyond National Jurisdiction* –, peuvent avoir une incidence si elles sont ratifiées par les États membres.

Seul l'État insulaire de Nauru a clairement fait part de sa volonté de procéder à l'exploitation minière des fonds marins en dehors de sa juridiction nationale. C'est pourquoi, en juillet 2022, il a invoqué la règle des deux ans prévue par la Convention sur le droit de la mer, contraignant les États membres à finaliser les négociations sur le code minier dans les deux ans, ce

moeten we dus die waardevolle gebieden beschermen, vooraleer we andere gebieden ontginnen.

Wat de stand van zaken van de nationale wetgeving betreft, werd het wetsontwerp voorgelegd aan de ministerraad. Er waren geen knelpunten en het werd goedgekeurd op 9 juni 2023 en vervolgens voor advies overgezonden aan de Raad van State. We mochten het advies ontvangen op 24 oktober. De teksten werden aangepast aan dat advies en de opmerkingen worden eerstdaags opnieuw ter bespreking voorgelegd aan de interkabinettenwerkgroep.

Voorzitter: Kurt Ravyts.

Président: Kurt Ravyts.

Zoals we het nu zien, lijken er geen problemen qua draagvlak voor de wetgeving. Integendeel, alle partijen zijn voorstander van een duidelijke en solide wetgeving over diepzeemijnbouw en werken hieraan dan ook constructief mee.

qu'ils ne sont pas parvenus à faire. Les intentions des autres pays sont actuellement moins tranchées. En outre, nous ne connaissons pas suffisamment les projets des pays dans le cadre de leur juridiction nationale. En revanche, nous savons que les Îles Cook ont des projets ambitieux visant à exploiter des nodules dans leur zone économique exclusive.

Il faut continuer d'étudier les effets potentiels des activités minières dans la zone norvégienne sur les populations de poissons et les zones de frai dans cette région. L'autorisation de l'exploitation minière dans les eaux norvégiennes ne pourrait pas avoir de conséquences juridiques pour les intérêts de pêche d'autres pays, comme la Belgique, fixés dans des conventions. Notre pays mettra tout en œuvre pour préserver ses droits, éventuellement en coopération avec d'autres pays titulaires de droits et la Commission européenne.

S'il est ratifié par 60 pays, le traité international pour la protection de la haute mer et de la biodiversité marine (BBNJ) peut entrer en vigueur et les territoires protégés en pleine mer pourront être désignés. Ce traité nous permet de concrétiser l'objectif de protéger 30 % des océans d'ici à 2030. Puisque l'exploitation minière pourrait mettre cet objectif en péril, la Belgique a plaidé au sein de l'AIFM pour un conditionnement de l'autorisation potentielle de l'exploitation minière commerciale à la réalisation de cet objectif 30 x 30. Les zones précieuses doivent être protégées avant que d'autres territoires soient exploités.

À l'échelon national, le projet de loi a été approuvé par le Conseil des ministres le 9 juin 2023. Nous avons reçu l'avis du Conseil d'État le 24 octobre 2023. Le projet modifié fera prochainement l'objet d'une nouvelle discussion au sein d'un groupe de travail intercabinets.

Tous les partis participent de manière constructive à l'élaboration d'une législation claire et solide en matière d'exploitation minière des fonds marins.

01.03 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de minister, dank u voor uw uitgebreid antwoord.

Het zal zorgen voor een goed gestoffeerde bespreking van het wetsontwerp over een drietal weken in onze commissie.

Ik ben tevreden dat u nog eens het verband met de lopende besprekingen in de Internationale Zeebodemautoriteit hebt geschetst en de stand van zaken hebt gegeven. Het is ook zeer belangrijk dat u hebt gepreciseerd dat het Noorse parlement helemaal geen toelating heeft gegeven voor de start van concrete projecten, maar wel het licht op groen heeft gezet voor de verkenning van de Noorse bijzonder uitgestrekte territoriale wateren om in de toekomst mogelijk een aan robuuste milieuvorwaarden gebonden exploratie toe te staan.

De Vlaams Belangfractie is het eens met de drie voorwaarden die de federale regering heeft opgesteld. We steunen die benadering en zullen volgende maand zien wie dat ook doet.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.19 uur.
La réunion publique de commission est levée à 11 h 19.*

01.03 Kurt Ravyts (VB): Mon groupe soutient pleinement les conditions établies par le gouvernement fédéral.